

**Βιοηθική Εκπαίδευση
και Οδηγός
Συμπεριφοράς για το
Βιώσιμο περιβάλλον**

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΥΛΙΚΟ**

Erasmus+

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Συγγραφείς: Bruno Ćurko and Marija Kragić

Φωτογραφία εξωφύλλου: Pixabay

Ευχαριστίες:

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους τους μαθητές, δασκάλους, εκπαιδευτικούς, ερευνητές, και όλους όσους συμμετείχαν στο έργο και με τις ιδέες τους, τα σχόλιά τους και την ενθάρρυνση τους συνέβαλλαν στην δημιουργία αυτού του εγγράφου.

Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας:

Το υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με την άδεια:

Creative Commons License Non-Commercial Share Alike

Αποποίηση ευθυνών

Αυτό το έργο χρηματοδοτήθηκε με υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το πρόγραμμα Erasmus + και την εθνική υπηρεσία της Κροατίας για το πρόγραμμα Erasmus + Agencija za mobilnost i programe Europske unije. Αυτή η έκδοση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AGENCY FOR
MOBILITY AND
EU PROGRAMMES

Bioethical Education
and Attitude Guidance
for Living Environment

1. ΠΩΣ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Στα χέρια σας κρατάτε το αποτέλεσμα της δεύτερης πνευματικής παραγωγής του έργου BEAGLE - Βιοηθική Εκπαίδευση και Καθοδήγηση Στάσεων για το Φυσικό Περιβάλλον. Το έργο συγκεντρώνει συνεργάτες από την Κροατία, τη Σλοβενία, την Ιταλία και την Ελλάδα, κάτω από την ομπρέλα της πλατφόρμας Erasmus +, με κοινό στόχο την προώθηση της βιοηθικής εκπαίδευσης, την ανάπτυξη κριτικής σκέψης και τη γενική αλλαγή στάσης απέναντι στην καλύτερη κατανόηση του περιβάλλοντος μας.

Σε αυτό το έγγραφο, θα βρείτε την κατανομή του εκπαιδευτικού υλικού σύμφωνα με τις ηλικιακές ομάδες παιδιών και νέων, και σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται στο υλικό. Όλα τα υλικά περιγράφονται λεπτομερώς "βήμα προς βήμα" και έχουν δημιουργηθεί με τρόπο που προωθεί τη διαδραστική συζήτηση και την κριτική σκέψη μεταξύ των νέων σχετικά με βιοηθικά θέματα.

Το υλικό έχει μια ενδεικτική ηλικιακή ομάδα παιδιών, διάρκεια και αριθμό συμμετεχόντων και έχει σχεδιαστεί ως ανεξάρτητο εκπαιδευτικό βοήθημα με συγκεκριμένες μεθοδολογικές οδηγίες. **Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να ακολουθείτε αυστηρά αυτό που είναι γραμμένο, αλλά μπορείτε να προσαρμόσετε το υλικό, τις δραστηριότητες και τις προσφερόμενες ερωτήσεις στις ανάγκες και τις δυνατότητες της ομάδας.**

Το υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διαφορετικές εκπαιδευτικές περιστάσεις και περιβάλλοντα, καθώς και σε διαφορετικά εθνικά προγράμματα σπουδών, επειδή ασχολούνται με θέματα που δεν είναι περιορισμένα, αλλά είναι καθολικά.

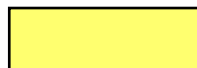
Ελπίζουμε ότι αυτό το εκπαιδευτικό υλικό θα σας ενθαρρύνει να είστε δημιουργικοί και ότι θα σας παρέχει μια διάσταση στην εργασία και τη διδασκαλία με τα βιοηθικά θέματα με έναν απλό, δημιουργικό και διασκεδαστικό τρόπο.

2. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

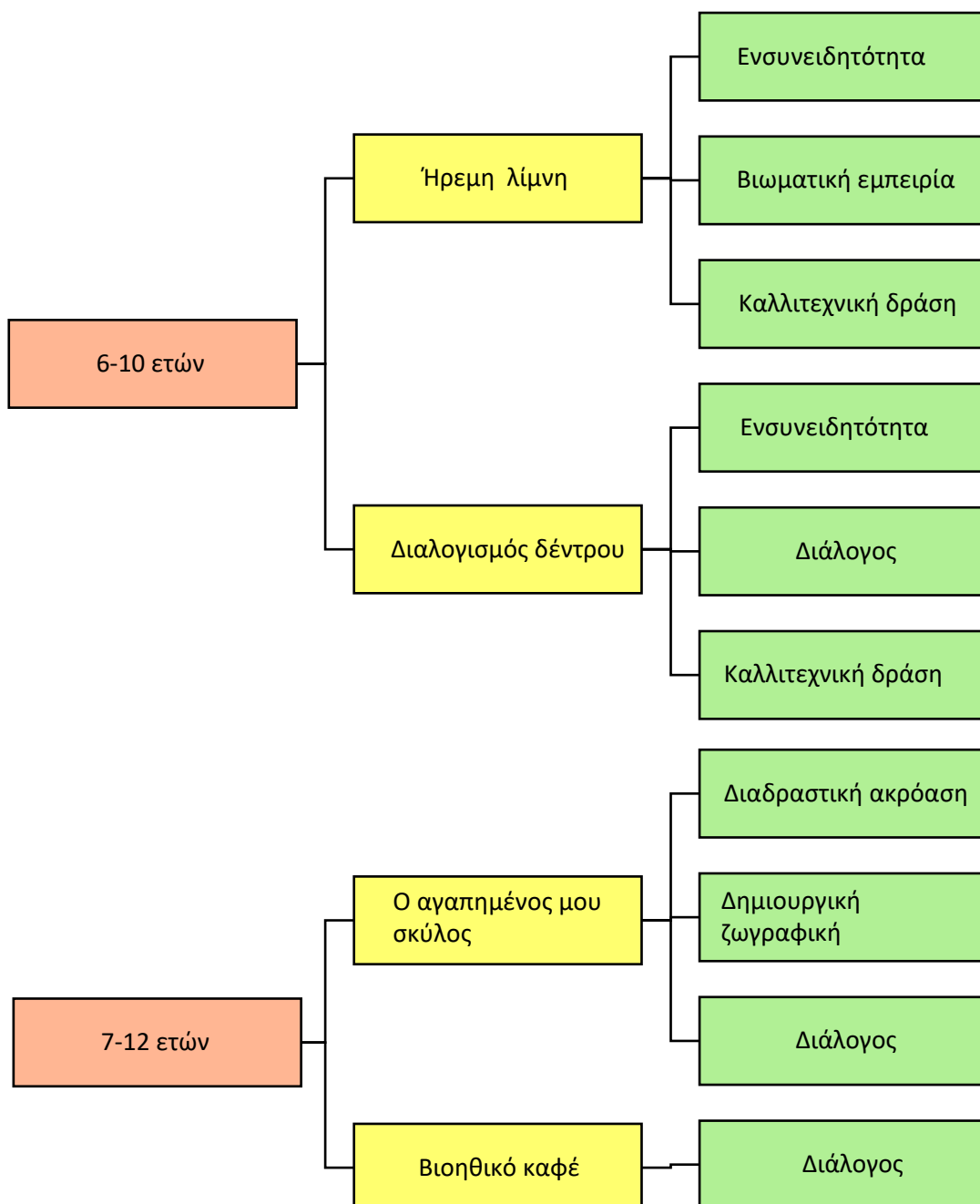
Ηλικιακή ομάδα

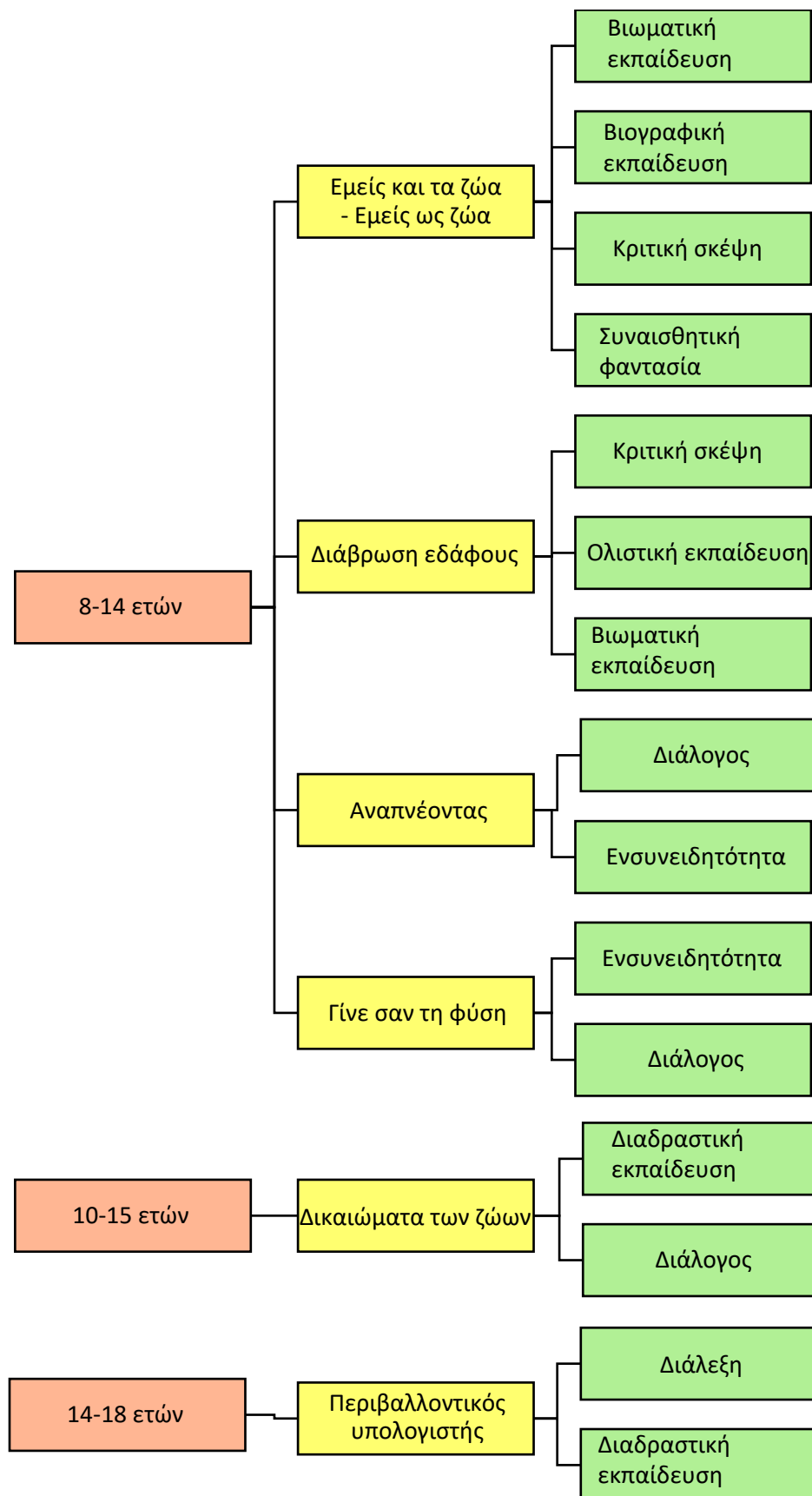

Όνομα εκπαιδευτικού υλικού

Μέθοδος

Βιοηθικό café

Σημείωση: Αυτό το εργαστήριο μπορεί να γίνει με μεγάλο εύρος ηλικιακών ομάδων.

Βεβαιωθείτε ότι το βιοηθικό θέμα, ο αριθμός των συμμετεχόντων, ο χρόνος και το επίπεδο συζήτησης έχουν υιοθετηθεί στην ηλικιακή ομάδα.

Εύρος ηλικίας: 7-12 ετών

Χρόνος: 60-90 λεπτά

Ομάδα: 10-15 συμμετέχοντες

Υλικά και εργαλεία: Μαύρο ή λευκό χαρτόνι, πολλά φύλλα χαρτιού, μαρκαδόροι.

Εκπαιδευτικές μέθοδοι: Σωκρατικός διάλογος, φιλοσοφικός διάλογος.]

Βασικά σημεία μάθησης:

- Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να:

- ο σκεφτούν τη σχέση τους με τη φύση
- ο κατανοήσουν τη φύση και τις διαδικασίες της
- ο αποκαταστήσουν τη σύνδεσή τους με τη φύση
- ο σκεφτούν κριτικά

Εισαγωγή:

Το πρώτο σωκρατικό καφέ διοργανώθηκε στο Παρίσι το 1992, από τον Marc Sautet (1947-1998), καθηγητή φιλοσοφίας στο Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών του Παρισιού (Γαλλικό Ινστιτούτο πολιτικών του Παρισιού). Αυτό το εργαστήριο είναι μια προσαρμοσμένη έκδοση του φιλοσοφικού καφέ για τη βιοηθική εκπαίδευση.

Βήμα προς βήμα - πώς να το κάνετε;

- Εάν εργάζεστε με παιδιά, βεβαιωθείτε ότι είναι άνετα και χαλαρά.
- Μπορούν να καθίσουν όπως θέλουν, αλλά πρέπει να γνωρίζουν την παρουσία σας (του συντονιστή) σε κάθε στιγμή.
- Ο συντονιστής ξεκινά το εργαστήριο παρουσιάζοντας τον εαυτό του και γνωρίζει τους συμμετέχοντες / παιδιά.
- Ο συντονιστής παρουσιάζει τους κανόνες συμμετοχής στο εργαστήριο στα παιδιά:

-
- ο Εάν θέλετε να πείτε κάτι, πρέπει να σηκώσετε το χέρι σας.
  - ο Πρέπει να ακούτε τους άλλους πολύ προσεκτικά, γιατί είναι πολύ σημαντικό να παρακολουθείτε τη συζήτηση.
  - ο Σκεφτείτε το θέμα της συζήτησης και εκφράστε τη γνώμη σας.
  - Ο συντονιστής εξηγεί την ημερήσια διάταξη του εργαστηρίου:
  - Οι συμμετέχοντες πρέπει να προτείνουν πέντε έως δέκα θέματα για συζήτηση. Κάθε θέμα που σχετίζεται με τη φύση είναι ευπρόσδεκτο. Εάν εργάζεστε με μικρά παιδιά (7-12) προτείνετε εσείς πρώτα μερικά θέματα. Για παράδειγμα, μπορείτε να προτείνετε :
    - ο Λύκοι - καλά ή κακά ζώα;
    - ο Πρέπει τα ζώα να βρίσκονται στο ζωολογικό κήπο;
    - ο Πρέπει τα άτομα να έχουν κατοικίδια;
    - ο Μας αρέσουν τα άσχημα ζώα;
  - - Όταν συντονιστής προτείνει μερικά θέματα να ρωτήσει τα παιδιά τι θέμα θέλουν να συζητήσουν. Ενθαρρύνετε τα παιδιά να προτείνουν θέματα. Εάν προτείνουν ένα θέμα που δεν σχετίζεται με τη βιοηθική, εξηγήστε τους γιατί αυτό το θέμα δεν συνδέεται με τη βιοηθική.
  - Κάθε προτεινόμενο θέμα πρέπει να γραφτεί στον πίνακα.
  - Κάθε προτεινόμενο θέμα πρέπει να εξηγηθεί με μία ή δύο προτάσεις.
  - Τα παιδιά ψηφίζουν για ένα θέμα.
  - Ξεκινήστε τη συζήτηση για το θέμα με τις περισσότερες ψήφους.
- Ξεκινήστε τη συζήτηση με την εξήγηση του θέματος από τον συγγραφέα του εν λόγω θέματος. Προσπαθήστε να βρείτε κάτι ενδιαφέρον στην εξήγηση και κάντε μια ερώτηση σχετικά με αυτό. Για παράδειγμα: Πιστεύετε ότι οι λύκοι είναι καλά ή κακά ζώα; Στη συνέχεια, ενθαρρύνετε τα παιδιά να απαντήσουν. Μέσω των απαντήσεων των παιδιών, ο συντονιστής θέτει την ακόλουθη ερώτηση. Για παράδειγμα: Τι πιστεύετε για την κοινή άποψη ότι οι λύκοι είναι κακά ζώα; Ή: Γιατί οι λύκοι είναι κακοί σε κάθε παραμύθι ή μύθο;
- Κάθε νέα ερώτηση πρέπει να συνδέεται με τις απαντήσεις που συζητούνται. (Οι ερωτήσεις μπορούν για παράδειγμα να πάνε προς αυτή την κατεύθυνση: Είναι οι λύκοι κακοί για τους ανθρώπους ή οι άνθρωποι είναι κακοί για τους λύκους; Ποιος καθορίζει την καλοσύνη ή την κακία του λύκου; Ποιος κάνει περισσότερη ζημιά; Άνθρωποι σε λύκους ή λύκους σε ανθρώπους; Γιατί; κ.λπ.)
  - Ο τελικός και ακριβής ορισμός δεν είναι ο κύριος σκοπός του εργαστηρίου! Ο στόχος είναι να ενθαρρυνθούν οι συμμετέχοντες / παιδιά να σκεφτούν τη φύση και τη σχέση τους με αυτήν.

-
- Μετά από 45 λεπτά συζήτησης, ο συντονιστής θα τερματίσει τη συζήτηση. Εάν εργάζεστε με ενήλικες, η συζήτηση μπορεί να συνεχιστεί για έως και 2 ώρες.
  - Αφιερώστε 5 ακόμη λεπτά για μετα-συζήτηση, ρωτήστε τα παιδιά πώς αισθάνονται για το εργαστήριο, αν έμαθαν κάτι κ.λπ.

Συμβουλές για τον συντονιστή: γράφτηκαν από τον Reich (2003) για την σωκρατική μέθοδο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε αυτό το εργαστήριο:

- Αναζητήστε έναν κατάλληλο χώρο και δημιουργήστε ένα φιλόξενο περιβάλλον
- Μάθετε τα ονόματα των συμμετεχόντων και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μάθουν τα ονόματα των άλλων
- Εξηγήστε τους βασικούς κανόνες
- Κάντε ερωτήσεις και να είστε άνετοι με τη σιωπή. Η σιωπή είναι παραγωγική. Εάν κανείς δεν απαντήσει, επαναλάβετε τη φράση της ερώτησής σας μετά από λίγο.
- Δημιουργήστε αυτό που ο Ράιχ αποκαλεί «παραγωγική δυσφορία». Μην αφαιρέσετε αμέσως την ταλαιπωρία, γιατί αυτό είναι το αίσθημα της ανεξάρτητης μάθησης. Επιτρέψτε στους συμμετέχοντες να αποκτήσουν άνεση με την αμφισημία.
- Καλωσορίζουμε τις νέες διαφορές
- Μην απορρίπτετε τις «τρελές ιδέες» αφού μπορούν να προσφέρουν μια νέα προοπτική, αλλά αποθαρρύνετε τις ιδέες που είναι μια προσπάθεια να ξεφύγετε από την εμπλοκή.
- Πάνω απ' όλα, χρησιμοποιήστε ερωτήσεις παρακολούθησης για να διευκρινίσετε σημεία στην απάντηση σε προηγούμενη ερώτηση
- Ως συντονιστές να είστε ανοιχτοί για να μάθετε κάτι νέο.

Επιπλέον υλικό:

- <https://philopractice.org/web/ways-of-thinking-in-philosophical-practice/item/185-7-opening-philosophical-cafes-with-a-talk>
- <http://www.socratescafe.com/>
- <https://enfieldphilosophycafe.com/about/>
- <https://www.uregina.ca/arts/philosophy-classics/cafe.html>
- <http://swanseaphilosophycafe.weebly.com/>